

Till Socialdepartementet

Nätverket för Bulgarienföreningen för adoptivfamiljers remissvar på Adoptionskommissionens utredning SOU 2025:61 Sveriges internationella adoptionsverksamhet - lärdomar och vägen framåt

Jag är företrädare för Nätverket för Bulgarienföreningen för adoptionsfamiljer. Vi har haft förmånen att medverka i en av utredningens referensgrupper och inbjudits att lämna remissvar på Adoptionskommissionens utredning.

Utredningen är fantastiskt intressant och belyser utvecklingen av en epok i Sverige när det gäller internationella adoptioner. Från stor entusiasm för att erbjuda barn från andra länder att komma till en ny familj i Sverige till ögonöppnande rapporter om oegentligheter i adoptionsprocesserna och om upplevelser av utanförskap från adopterade.

Utredningen lämnar fyra förslag för adoptionsverksamheten framåt och om stöd till adopterade och deras familjer.

- Sverige bör ratificera konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden.
- En offentlig ursäkt till adopterade och deras familjer.
- Ett stärkt och långsiktigt adoptionsspecifikt stöd till adopterade personer och deras familjer:
 - o Ett nationellt resurscentrum för adopterade personer och adoptionsfrågor.
 - o Ekonomiskt bidrag för resa till ursprungslandet och en nationell DNA-databas.
- Verksamheten med att förmedla barn för adoption till Sverige ska avvecklas.

Det här remissvaret har förankrats i nätverket genom att det delats till medlemmarna i Facebookgruppen BUFA Facebook och varit föremål för synpunkter.

Vi uttalar oss inte om alla utredningens förslag. Däremot vill vi understryka vikten av att ett stärkt och långsiktigt adoptionsspecifikt stöd till adopterade personer och deras familjer blir verklighet. Ett nationellt resurscentrum med tillräckliga resurser och där såväl kompetens samlas och inte minst samtalsstöd kan ges blir ett ärligt bevis på att staten till slut tar sitt ansvar för att stötta de mer än 60 000 adopterade som finns i Sverige och i någon del gottgöra de underlåtenhetssynder som begåtts.

Det är också viktigt att förslagen om ett ekonomiskt bidrag för resa till ursprungslandet och en nationell DNA-databas omsätts i praktik.

Vi ställer oss däremot negativa till slutsatsen att verksamheten med att förmedla barn till Sverige ska avvecklas och adoptioner över landgränser bara ska tillåtas i ytterst enstaka fall när sökanden redan har en nära anknytning till det barn som adoptionen avser.

Med den kunskap om internationella adoptioner som i och med utredningens gedigna arbete byggts upp har det aldrig varit ett bättre tillfälle att skapa rättssäkra adoptionsprocesser där de första föräldrarnas samtycke, bakgrunden till adoptionen och barnets ursprung kan följa barnet genom livet.

I världen idag finns fortfarande väldigt många barn som behöver nya föräldrar.

I Sverige finns fortfarande föräldrar som önskar ta hand om ett barn som redan är fött som sitt eget.

Att adoptera har inneburit en enorm glädje för oss adoptivföräldrar, även om det inte sällan ställt oss inför svåra utmaningar, och gett mycket kärlek och omsorg till våra adoptivbarn.

Att barnen har ett annat ursprungsland än Sverige har gett många av våra adoptivfamiljer en anknytning och ett kulturellt mervärde som inte funnits adoptionen förutan.

Med så många barn som behöver nya föräldrar i världen bör vi i Sverige kunna bidra.

Bulgarienföreningen för adoptivfamiljer, BUFA, som arbetade under perioden 1995-2021, hade som mål:

- gemenskap mellan adoptivfamiljer, bl.a. genom att familjerna träffas och utbyter erfarenheter med varandra
- goda relationer och kunskaper beträffande barnens ursprungsland Bulgarien
- förbättrade villkor för de barn som finns kvar på barnhemmen i Bulgarien, bl.a. genom bistånd.

Varje år – utom pandemi-året 2020 – genomfördes ett sommarmöte för alla medlemsfamiljer och för inbjudna gäster, ofta från Bulgarien. Barn och föräldrar träffades då, umgicks och utbytte erfarenheter. Arrangörer var olika familjer i föreningen och mötena ägde rum runt om i Sverige och några gånger i Bulgarien. Sommarmötena upplevdes som fantastiska och gav både barn och föräldrar kontakter och minnen för livet. Utöver sommarmötena genomfördes spontana regionala möten.

De barn och föräldrar som deltog i föreningens arbete och särskilt sommarmötena fick ett forum att diskutera glädjeämnen och problem relaterade till att vara adopterad och att ha adopterat. På sommarmötena var det mest normala för våra barn att vara adopterad och oftast från just Bulgarien.

Biståndsverksamheten gav ett djup till verksamheten och påminde både barn och föräldrar om hur olika livets förutsättningar kan se ut.

Sammanfattningsvis hoppas vi att stödverksamheten till adopterade och deras familjer kan komma i gång i enlighet med utredningens förslag och att verksamheten med att förmedla barn för adoption till Sverige får fortsätta.

Elisabet Sundén Ingeström

Företrädare för Nätverket för Bulgarienföreningen för adoptivfamiljer